

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „A1“ 2018-02-14 SKUNDO**

2018 m. gegužės 2 d. Nr. S-77 (7-42/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

dalyvaujant šalims
mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojo atstovui

D. B.
advokato padėjėjui M. V.

2018 m. kovo 20 d. išnagrinėjusi mokesčių mokėtojo UAB „A1“ (toliau – Pareiškėjas) 2018-02-14 skundą dėl Muitinės departamento prie Finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2018-01-24 sprendimo Nr. 1A-26, n u s t a t ė:

Muitinės departamentas skundžiamu sprendimu:

1) patvirtino Kauno teritorinės muitinės (toliau – Kauno TM) 2014-06-18 patikrinimo ataskaitą Nr. 4KM320059M, kuria yra įregistruota Pareiškėjui mokestinė prievolė muitinei: 46607 Lt (13498 EUR) importo muitis, 1052555 Lt (304840 EUR) galutinis antidempingo muitis, 291392 Lt (84392 EUR) importo PVM, 74168 Lt (21480 EUR) PVM delspinigiai ir 139057 Lt (40273 EUR) bauda;

2) neatleido Pareiškėjo nuo PVM delspinigių ir baudos.

Byloje nustatyta, jog Pareiškėjas iš Tailando Karalystės (toliau – Tailandas) įmonės „S1“ į Bendrijos teritoriją įvežė įvairias tvirtinimo detales (srieginius strypus, varžtus, veržles bei poveržles), kurias deklaravo išleidimo į laisvą apyvartą ir vidaus vartojimą vienu metu muitinės procedūrai „4000“ muitinės deklaracijomis: Nr. 11LTKR2000IM001062 (2011-01-11), Nr. 11LTKR2000IM006777 (2011-02-18), 11LTKR2000IM010809 (2011-04-21), Nr. 11LTKR2000IM020790 (2011-08-04), Nr. 11LTKR2000IM029494 (2011-09-28), Nr. 11LTKR2000IM02DFE5 (2011-10-29), Nr. 12LTKR2000IM0024A8 (2012-01-20), Nr. 12LTKR2000IM006B82 (2012-02-22), Nr. 12LTKR2000IM00CED0 (2012-04-03), Nr. 12LTKR2000IM00E6D8 (2012-04-12), Nr. 12LTKR2000IM014833 (2012-05-23), Nr. 12LTKR2000IM022111 (2012-08-16), Nr. 12LTKR2000IM02BEE9 (2012-10-24), Nr. 12LTKR2000IM02FD30 (2012-11-21), Nr. 13LTKR2000IM0080C5 (2013-02-21), Nr. 13LTKR2000IM010FB3 (2013-04-19) (toliau – ginčo importo deklaracijos). Pareiškėjas aukščiau

nurodytas prekes deklaravo Europos Bendrijos integruoto tarifo (TARIC) kodais: 73181100 00, 73181499 99, 73181549 99, 73181589 98, 73181691 99, 73181699 99, 73182100 98, 73182200 98, nurodant Tailando prekių kilmę (TH), preferencijos kodą („200“) ir prekėms taikytiną 0 proc. muito tarifą.

Kauno TM, gavusi Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF) duomenis, atliko Pareiškėjo importuotų prekių patikrinimą ir konstatavo, jog Pareiškėjo importuotos prekės yra ne Tailando, o Kinijos Liaudies Respublikos (toliau – Kinija) kilmės, todėl ginčo prekėms pritaikė 3,7 proc. trečiųjų šalių muito tarifą ir perskaičiavo mokėtinus importo mokesčius, atitinkamai nurodydama sumokėti papildomai apskaičiuotus importo mokesčius ir su jais susijusias sumas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), išnagrinėjęs Pareiškėjo skundą, 2017-03-20 sprendime administracinėje byloje Nr. A-352-556/2017 nurodė, kad, muitinės įstaigai kilus abejonių dėl A formos kilmės sertifikate nurodytų prekių kilmės, ji turi kreiptis į šiuos sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingas institucijas. Atsižvelgiant į tai ir į aplinkybę, kad mokesčių administratorius nesikreipė į atsakingas Tailando Karalystės institucijas dėl kilmės sertifikatuose nurodytos ginčo prekių kilmės, teismas Pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir įpareigojo Muitinės departamentą išnagrinėti Pareiškėjo skundą iš naujo.

Muitinės departamentas, vykdydamas minėtą LVAT sprendimą, 2017-05-03 raštu Nr. (20.5/10)3B-4569 kreipėsi į Tailando Karalystės kompetentingą muitinės tarnybą su prašymu patikrinti pridedamų A formos kilmės sertifikatų autentiškumą ir juose pateiktų duomenų teisingumą. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjos skundo dėl Kauno TM 2014-06-18 patikrinimo ataskaitos Nr. 4KM320059M nagrinėjimas buvo sustabdytas, iki bus gautas atsakymas iš Tailando Karalystės muitinės tarnybos.

Muitinės departamentas, gavęs Tailando Karalystės muitinės tarnybos 2017-11-29 raštą Nr. 0307.07/1284, Pareiškėjo skundo nagrinėjimą atnaujino.

Dėl Tailando Karalystės muitinės išduotų kilmės sertifikatų

Dėl Pareiškėjo nurodyto Europos Bendrijų pirmosios instancijos teismo (toliau – PIT) 2007-02-06 sprendimo byloje Nr. T23/03 ir argumentų, jog reikia remtis eksportuojančios šalies, nagrinėjamu atveju Tailando Karalystės, muitinės sprendimais, Muitinės departamentas pažymėjo, kad Pareiškėjo cituotas PIT sprendimas buvo panaikintas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) 2008-07-25 sprendimu byloje Nr. C-204/07.

Muitinės departamentas neneigia Pareiškėjo pateiktų kilmės dokumentų tikrumo, t. y. sutinka su tuo, kad minėtus dokumentus išdavė Tailando Karalystės Užsienio prekybos departamentas. Šią aplinkybę patvirtina ir Tailando Karalystės 2017 m. lapkričio 29 d. raštas, kuriame nurodyta, jog ginčo prekių kilmės sertifikatai yra išduoti Tailando Karalystės kompetentingos institucijos. Tačiau, tame pačiame rašte Tailando Karalystės muitinės tarnyba nurodo, kad prekių eksportuotojas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių prekių Tailando Karalystės kilmę. Dėl šios aplinkybės, Tailando Karalystės muitinės tarnyba negali pripažinti, jog A formos kilmės sertifikatuose nurodytos prekės yra Tailando Karalystės kilmės.

Nurodytų argumentų pagrindu Muitinės departamentas priėjo išvados, jog Pareiškėjo pateikti A formos kilmės sertifikatai nepatvirtina ginčo prekių Tailando Karalystės kilmės, todėl Kauno TM pagrįstai nesivadovavo Pareiškėjo pateiktais ginčo prekių A formos kilmės sertifikatais.

Dėl OLAF atlikto patikrinimo

Muitinės departamentas, remdamasis Europos Parlamento ir Tarybos (ES, Euratomas) 2013-09-11 reglamento Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (toliau – OLAF Reglamentas) 3 straipsnio 1 dalimi, nurodė, jog OLAF gali vykdyti patikrinimus ir inspektavimus trečiojoje valstybėje. OLAF Reglamento 12 straipsnio 1 dalis numato, kad OLAF gali tinkamu laiku perduoti atitinkamų

valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms išorės tyrimų metu gautą informaciją, kad jos galėtų imtis tinkamų veiksmų pagal savo nacionalinę teisę. Remiantis OLAF Reglamentu, darytina išvada, kad OLAF tyrimo metu gautą informaciją gali perduoti valstybių narių institucijoms, o šios, savo ruožtu atlikdamos patikrinimus, gali šia informacija remtis.

OLAF ataskaita savo ruožtu yra vienas iš įrodymų šaltinių mokesčiuose ginčiuose (LVAT 2014-04-30 nutartis adm. byloje Nr. A²⁶¹-144/2014, 2014-04-30 nutartis adm. byloje Nr. A²⁶¹-146/2014).

Jungtiniame dokumente („Joint minute“, pasirašytas 2013-08-09), kurį pasirašė tiek Tailando muitinės *L. C. Port* muitinės padalinio, tiek patikrinime dalyvavę OLAF pareigūnai, nurodoma, kad, gavus kompetentingų Tailando institucijų sutikimą, OLAF pareigūnai atvyko į Tailandą nustatyti tikrąją plieninių tvirtinimo elementų, importuotų į ES iš Tailando, kilmę. OLAF pareigūnai taip pat aplankė, be kitų sandėlių, ir *BI* sandėlį *LI*. Kompetentingi minėtų sandėlių atstovai patvirtino, jog siuntos su tvirtinimo elementais buvo gabenamos iš Kinijos, vėliau, perdėjus prekes į naujus konteinerius, buvo siunčiamos į ES. Šiuose sandėliuose prekių gamyba ar perdėrimas nėra leidžiami. Sandėlių valdytojai pateikė OLAF detalią informaciją, susijusią su įvežtomis siuntomis ir atitinkamais šių siuntų išgabenimais į ES. Šiame dokumente taip pat nurodyta, kad iš pateiktos informacijos aišku, jog plieniniai tvirtinimo elementai yra Kinijos kilmės, o pačios prekės į Tailandą buvo įvežtos naudojantis specialiu muitinės režimu, pagal kurį atleidžiama nuo importo muitų ir kitų mokesčių su sąlyga, kad šios prekės po sandėliavimo yra eksportuojamos. Yra siuntų, kurios buvo tvarkomos naudojant „Touch & go“ procedūrą, t. y. be tarpinio sandėliavimo.

OLAF surašytos ataskaitos THOR(2014)8967-01/04/2014) 2.5. punkte užfiksuota, kad OLAF raštu THOR(2013)20662 (14/08/2013) kreipėsi į Tailando muitinės generalinį direktorių su prašymu pateikti reikiamą informaciją, susijusią su įmonės „S1“ nuo 2009 m. vasario mėn. vykdytomis importo bei eksporto operacijomis. Pakartotinis priminimas buvo išsiųstas 2013 m. spalio 17 d., tačiau iki pirmiau minėtos ataskaitos surašymo dienos reikiama informacija nebuvo gauta.

Tailando Užsienio prekybos departamentas 2014-04-14 raštu Nr. 0303/1162 persiuntė iš Tailando muitinės gautus duomenis, susijusius su plieninių tvirtinimo elementų importo-eksporto operacijomis į ES, atliktomis 18 Tailando kompanijų atžvilgiu, tarp kurių buvo ir informacija dėl įmonės „S1“ eksportuotų ir Pareiškėjo importuotų prekių. Tailando muitinės sudarytame dokumente buvo susietos konkrečios prekių siuntos, t. y. išvardijamos Kinijos eksportuotojo išrašytos sąskaitos, importo į Tailandą muitinės deklaracijos, įmonės „S1“ išrašytos sąskaitos, eksporto iš Tailando į Lietuvą deklaracijos, importo į Lietuvą muitinės deklaracijos, kilmės sertifikatai, taip pat nurodomos minėtų dokumentų datos bei numeriai. Be to, yra informacija ir apie importuotų prekių kiekį, vertę ir svorį. Sprendime atkreiptas dėmesys į tai, kad sąskaitų, išrašytų Kinijos eksportuotojo, ir sąskaitų, išrašytų Tailando įmonės „S1“, numeriai sutampa. Nagrinėjamu atveju Tailando Karalystės muitinės tarnybos pateiktas 2017-11-29 raštas Nr. 0307.07/1284 papildomai patvirtina, kad ginčo prekės neturi Tailando Karalystės prekių statuso.

Muitinės departamentas, įvertinęs pirmiau išdėstytą OLAF ir Tailando Karalystės muitinės pateiktą informaciją, kurioje nurodyta, kad į Tailando Karalystę importuotos ginčo prekės buvo Kinijos Liaudies Respublikos kilmės ir jos nebuvo perdėrimos (OLAF ataskaita THOR(2014)8967-01/04/2014); 2013-08-09 Jungtinis dokumentas („Joint minute“), pasirašytas OALF ir Tailando Karalystės pareigūnų; Tailando Karalystės Užsienio prekybos departamento 2014-04-14 raštas Nr. 0303/1162), taip pat atsižvelgdamas į Tailando Karalystės muitinės tarnybos 2017-11-29 raštą Nr. 0307.07/1284, kuriame nurodyta, jog eksportuotojas per nustatytą laikotarpį neįrodė, kad sankcionuotos siuntos buvo kilusios iš Tailando pagal lengvatinio muitų režimo taikymo sąlygas ir kad ši tarnyba negali pripažinti, kad ginčo A formos kilmės sertifikatuose išvardintos prekės gali būti laikomos turinčiomis kilmę, konstatavo, kad Kauno TM pagrįstai nusprendė, kad Pareiškėjas importavo ne Tailando Karalystės kilmės, o Kinijos Liaudies Respublikos kilmės prekes. Muitinės departamentas neturi pagrindo abejoti OLAF ir Tailando

Karalystės pareigūnų pateiktais duomenimis, o Pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, paneigiančių šias išvadas.

Dėl Pareiškėjo atsakomybės

1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, (toliau – BMKĮN) 199 straipsnio 1 dalis nustato, kad pateikus muitinės įstaigai deklaranto arba jo atstovo pasirašytą deklaraciją, deklarantas teisės aktų nustatyta tvarka tampa atsakingas už deklaracijoje pateiktos informacijos teisingumą; kartu su deklaracija pateiktų dokumentų tikrumą; visų prievolių, susijusių su deklaracijoje nurodytos muitinės procedūros taikymo prekėms pradžia, įvykdymą. Todėl Pareiškėjas, kaip deklarantas, yra atsakingas už muitinės deklaracijoje nurodyto kodo teisingumą, prisiėmė atsakomybę dėl importuotos prekės teisingo aprašymo bei už kitos muitinei teikiamos informacijos teisingumą.

ESTT yra išaiškinęs, jog pareiga įrodyti, kad kilmės sertifikatas išduotas pagal teisingus eksportuotojo pateiktus faktus, tenka apmokestinamajam asmeniui. ESTT nuomone, dėl to, kad apmokestinamajam asmeniui nustatoma tokia įrodinėjimo pareiga, šis asmuo gali patirti žalos, be kita ko, tuomet, kai jis iš valstybės, kuriai taikomos tarifų lengvatos, sąžiningai importavo prekes, kurių kilmė vėliau per vėlesnį patikrinimą buvo užginčyta dėl tariamai neteisingų eksportuotojo deklaracijų. Tačiau reikia priminti, kad informuotas ir su teisine padėtimi susipažinęs ūkio subjektas, vertindamas privalumus, kurių gali suteikti prekyba prekėmis, kurioms gali būti taikomos tarifų lengvatos, turi atsižvelgti į jo tyrinėjamoje rinkoje esančią riziką ir ją priimti kaip priklausančią įprastų verslo trukdžių kategorijai (2012-11-08 sprendimo byloje C-438/11 „Lagura Vermögensverwaltung GmbH“ 30, 33 ir 38–40 punktai).

Nurodytų argumentų pagrindu Pareiškėjui priskiriama rizika ir pasekmės dėl prekių muitinio įforminimo metu pateiktuose kilmės sertifikatuose nurodytų duomenų.

Muitinės departamentas savo sprendime taip pat išdėstė delspinigių skaičiavimo tvarką bei Pareiškėjo neatleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių bei baudos motyvus, tačiau Pareiškėjas argumentų dėl sprendimo nepagrįstumo šiuo aspektu nenurodė.

Pareiškėjas su skundžiamu sprendimu nesutinka ir prašo Komisijos jį panaikinti.

Pareiškėjas nurodo, jog Muitinės departamentas, vykdydamas LVAT sprendimą ir iš naujo išnagrinėjęs Pareiškėjo skundą, neatliko jokių veiksmų tam, kad būtų įrodyta, jog Pareiškėjas žinojo apie tai, kad ginčo prekių kilmės šalis yra Kinija. Be to, Tailando muitinės tarnybos pateiktas atsakymas galimai buvo neteisingai, t. y. išskirtinai muitinei palankiai interpretuotas.

Pareiškėjas akcentuoja LVAT motyvus, jog Pareiškėjo atveju muitinė keičia ginčo prekių kilmę į Kinijos, kurios kilmės prekėms taikomas antidempingo muitas, todėl būtent Muitinės departamentui kaip atsakovui tenka pareiga pagrįsti jo nurodomų prekių kilmę. Pareiškėjo importuotų prekių kilmė buvo identifikuota, remiantis ir vertinant iš esmės tik OLAF ataskaita ir kartu su ja pateiktus duomenis (informaciją), o tai negali būti pripažinta tinkamu įrodinėjimo pareigos įvykdymu.

Pareiškėjas akcentuoja, jog Muitinės departamentas tik pakartotinio patikrinimo metu (2017-05-03), t. y. nuo sandorių sudarymo (2011–2013 m.) praėjus 4–6 metams, kreipėsi į Tailando Karalystės Užsienio prekybos departamentą, todėl pastarojo atsakymas, kad eksportuotojas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių Tailando prekių kilmę, nepaneigia pačios prekių kilmės šalies. Minėta institucija patvirtino, kad prekių kilmės sertifikatai buvo išduoti kompetentingos institucijos. Pareiškėjui neaišku, kokius konkrečiai duomenis pateikė Tailando Užsienio prekybos departamentas, taip pat Pareiškėjas abejoja, ar ši tarnyba apskritai rinko informaciją ir / ar eksportuotojo prašė pateikti informaciją apie eksportuojamų prekių kilmę. Jeigu Lietuvos muitinė jau pirminio patikrinimo metu būtų kreipusis į Tailando kompetentingas institucijas, galimai būtų gauti visi įrodymai, patvirtinantys prekių kilmės sertifikatuose esančios informacijos teisingumą, tačiau dėl pačios muitinės aplaidumo tokia informacija nebuvo gauta.

Pareiškėjo nuomone, skundžiamas sprendimas pažeidžia teisėtų lūkesčių principą. Pareiškėjas remiasi ginčo laikotarpiu galiojusio Bendrijos muitinės kodekso (toliau – BMK) 220 str. 2 d. b punktu, pagal kurį paskesnis skolos muitinei įtraukimas į apskaitą neatliekamas, „jeigu buvo nustatyta, jog teisiškai privaloma sumokėti maito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu“ (teisėtų lūkesčių principas) ir šią nuostatą aiškinančia ESTT praktika (2017-03-16 sprendimas byloje C-47/16).

Pareiškėjas atidžiai vykdė tiekėjų / gamintojų atranką, analizavo internete esančią informaciją apie juos. Visi gamintojo pateikti dokumentai rodė, kad prekių kilmė yra Tailando, ant prekių (varžtų) buvo Tailando įmonės įspaudai, kilmės sertifikatai, išduoti kompetentingos institucijos, todėl Pareiškėjas neturėjo pagrindo abejoti prekių kilme. ESTT aukščiau minėtoje byloje nurodė, jog pareiga nuolat tikrinti aplinkybes, kokiomis eksporto valstybės muitinė išdavė kilmės sertifikatus, importuotojui tenka tik tuomet, jei yra akivaizdžių priežasčių abejoti kilmės sertifikato tikslumu. Pareiškėjo atveju tokių priežasčių nebuvo.

Pareiškėjas teigia, jog OLAF ataskaitoje padaryta išvada dėl iš Kinijos importuotų prekių sandėliavimo ir neperdirbtų prekių eksporto yra pagrįsta tik subjektyviomis tyrėjo išvadomis, o ne objektyviais įmonės tikrinimo rezultatais. Išvada buvo padaryta tik atlikus dokumentų apžiūrą, darant tam tikras prielaidas, tačiau net negavus jokių Tailando įmonės atsakingų asmenų paaiškinimų, nesant jokių patikimų duomenų apie Tailando įmonės faktiškai vykdytą ūkinę finansinę veiklą. Pareiškėjas kartu su skundu pateikė plieninės tvirtinimo detalės nuotrauką, ant kurios išlietas Tailando įmonės spaudas (S.M.K. 8.8), patvirtinantis šios prekės Tailando kilmę.

A formos kilmės sertifikatas yra oficialus prekių kilmę pagrindžiantis dokumentas, pateikiamas kartu su importo deklaracija. Pareiškėjo pateikti kilmės sertifikatai atitiko visus jiems keliamus reikalavimus, jų galiojimas nesukėlė abejonių ne tik Pareiškėjui, bet ir juos priėmusiems Tailando ir Lietuvos muitinės pareigūnams.

Dėl OLAF ataskaitos

Pareiškėjas, remdamasi OLAF reglamento 9 str. 2 dalies nuostatomis ir ESTT praktika, nurodo, jog OLAF ataskaitos yra rekomendacinio pobūdžio neturinčios juridškai privalomos galios, todėl jų pagrindu priimti mokesčių administratoriaus sprendimai yra nepagrįsti ir neteisėti. OLAF ataskaita negali būti laikoma atitinkančia Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir negali būti priimtinu įrodymu mokesčiniame ginče.

OLAF nėra kompetentinga atlikti asmenų (Pareiškėjo) komercinės, ūkinės ar finansinės veiklos patikrinimus ir nustatyti mokesčių įstatymų pažeidimus (MAĮ 72 str. 2 dalis), kurių pagrindu mokesčių administratorius galėtų be savarankiško patikrinimo nustatyti Pareiškėjui mokesčinę prievolę, įskaitant antidempingo muitus. ESTT yra pažymėjęs valstybės narės mokesčių administratoriaus pareigą atlikti savarankišką tyrimą, atsižvelgiant į OLAF pateiktą informaciją (ESTT 2006-03-09 sprendimas byloje C-293/04, p. 39). Todėl OLAF ataskaita negali būti laikoma *prima facie* įrodymu.

Muitinė, norėdama remtis BMK 220 str. 2 d. b punkto trečiosios pastraipos pradžia, kad galėtų vykdyti išieškojimą išleidusi prekes, turi, pagrįsdama savo reikalavimą, pateikti įrodymus, kad neteisingi sertifikatai buvo išduoti dėl neteisingų eksportuotojo pateiktų faktų. Tuo tarpu muitinė kaip mokesčių administratorius vadovavosi išimtinai OLAF ataskaitomis ir neatliko savarankiškų faktinių, susijusių su konkrečiu Pareiškėjo vykdytu importu, aplinkybių nustatymo. Muitinė nesikreipė į kilmės sertifikatus išdavusią instituciją ir / arba užsienio valstybės mokesčių administratorių dėl teisiškai reikšmingų faktų patikrinimo.

Kilmės sertifikatai buvo išduoti tinkamai, nepažeidžiant kilmės sertifikatų išdavimo taisyklių ir kilmės nustatymo, jie nėra pripažinti negaliojančiais, todėl Pareiškėjas tinkamai įvykdė pareigą pateikti dokumentus, patvirtinančius prekių kilmę.

Pareiškėjas, remdamasis ESTT sprendimais byloje C-97/95 (*Pascoal ir Filhos Ld*) ir 2007-02-06 sprendimu T-23/03 (CAS *Spa* prieš Europos Bendrijų Komisiją), nurodė, jog prekių kilmės nustatymas yra pagrįstas pareigų paskirstymu tarp eksporto ir importo šalies valstybės valdžios institucijų, kai kilmę nustato eksporto valstybės institucijos, jeigu to reikalauja importo šalies pareigūnai, o šios sistemos deramas darbas grindžiamas abiejų pusių pasitikėjimu. Kilmės nustatymo mechanizmas veikia sklandžiai tik tada, kai importo valstybės muitinės administracija pripažįsta eksporto valstybės valdžios institucijų teisėtai atliktus vertinimus. Nors PIT 2007-02-06 sprendimas T-23/03 ESTT buvo panaikintas, tačiau panaikinimas nesusijęs su sprendime įtvirtintų bendrųjų principų išaiškinimu.

Pareiškėjas taip pat nurodo, jog BMK 220 str. 2 dalies b punkto tikslas yra apsaugoti asmens, turinčio mokėti muitą, teisėtus lūkesčius, susijusius su informacijos, kuria paremtas sprendimas išieškoti muitus ar jų neišieškoti, pagrįstumu. Asmens, turinčio mokėti muitus, teisėtiems lūkesčiams šiame straipsnyje numatyta apsauga taikoma tik tada, kai kompetentingos institucijos, t. y. valstybės eksportuotojos institucijos pačios sukuria pagrindą šiems lūkesčiams.

Pareiškėjas skunde taip pat akcentuoja savo sąžiningumą ir nežinojimą / galimybę žinoti apie kilmės sertifikatuose ir atitinkamai deklaracijose nurodytų duomenų neteisingumą, bendradarbiavo su muitine visais patikrinimo ir mokestinio ginčo etapais.

Pareiškėjas taip pat remiasi ESTT 2008-07-25 sprendimu byloje C-204/07, kuriame nurodyta, jog pagal BMK 239 str. muitus privalantis sumokėti asmuo turi teisę į tai, kad jam muitai būtų sugrąžinti arba atsisakyta juos išieškoti, jeigu yra įvykdytos dvi sąlygos, t. y. egzistuoja ypatinga padėtis ir jo veiksmuose nėra akivaizdaus aplaidumo arba apgaulės. ESTT sprendimo 82 punkte nurodyta, jog ypatinga padėtis yra įrodyta, kai iš bylos aplinkybių matyti, jog muitus privalantis sumokėti asmuo yra išskirtinėje padėtyje, palyginus su kitais tą pačią veiklą vykdančiais subjektais, ir kai nesant šių aplinkybių jis nebūtų patyręs žalos dėl paskesnio muitų įtraukimo į apskaitą. BMKĮN 904 str. c punkte nurodyta, jog importo muitai negrąžinami ir neatsisakoma jų išieškoti, jeigu vienintelė priežastis, dėl kurios prašoma grąžinti muitus arba atsisakyti juos išieškoti, yra dokumentų pateikimas, siekiant, kad deklaruotoms išleisti į laisvą apyvartą prekėms būtų taikomas preferencinis tarifų režimas, kai vėliau nustatoma, kad šie dokumentai buvo padirbti, suklastoti arba negaliojantys tam tikslui, net jei šie dokumentai buvo pateikti nežinant apie jų padirbimą, suklastojimą ar jų netinkamumą.

Komisija, įvertinusi mokestinio ginčo byloje esančią medžiagą, šalių pozicijas ginčo klausimu, konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas netenkinamas, skundžiamas Muitinės departamento sprendimas tvirtintinas.

Ginčas byloje yra kilęs dėl Pareiškėjo importuotų prekių kilmės nustatymo ir papildomai mokėtinų importo mokesčių apskaičiavimo pagrįstumo. Pareiškėjas, importuodamas prekes, pateikė A formos kilmės sertifikatą, kuriuo grindžiama Tailando prekių kilmė, ir taikė lengvatinį 0 proc. maito tarifą, tuo tarpu Kauno TM deklaruotos Tailando prekių kilmės nepripažino, ją pakeitė į Kinijos Liaudies Respublikos ir vietoje deklaruoto lengvatinio 0 proc. maito tarifo pritaikė 3,7 proc. trečiųjų šalių maito tarifą, galutinį antidempingo maitą bei su jais susijusias mokestines prievoles.

Kaip nurodyta skundžiamame sprendime, pakartotinis Pareiškėjo skundo nagrinėjimas vyksta dėl to, kad LVAT, išnagrinėjęs Pareiškėjo skundą, 2017-03-20 sprendimu administracinėje byloje Nr. A-352-556/2017 iš dalies jį tenkino, įpareigodamas Muitinės departamentą išnagrinėti Pareiškėjo skundą iš naujo. Pirma, LVAT, atsižvelgęs į galiojusį teisinį reglamentavimą (BMKĮN 97t str. 1 ir 5 dalis), sprendime nurodė, jog, muitinės įstaigai kilus abejonių dėl A formos kilmės sertifikate nurodytų prekių kilmės, ji turi kreiptis į šiuos sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingas institucijas. Kadangi Muitinės departamentas nesikreipė į atsakingas Tailando Karalystės institucijas dėl ginčo kilmės sertifikatų, o OLAF ataskaita savaiame negali būti vertinama, kaip paneigianti iš ES teisės kylančias pareigas, susijusias su kilmės sertifikatų (ne) pripažinimu, klausimas dėl A formos kilmės sertifikatų reikšmės Pareiškėjo mokestinių prievolių turiniui grąžintinas Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo. Antra, kadangi Pareiškėjo deklaruota prekių kilmė yra keičiama į valstybės (Kinijos Liaudies Respublikos), kurios prekėms yra taikomas

galutinis antidempingo muitas, būtent Muitinės departamentui tenka pareiga pagrįsti ginčo prekių kilmę.

Dėl A formos kilmės sertifikatų vėlesnio patikrinimo ir Pareiškėjo kaip importuotojo atsakomybės

Iš bylos medžiagos matyti, jog Muitinės departamentas, vykdydamas LVAT sprendimo nurodymus, 2017-05-03 raštu Nr. (20.5/10)3B-4569 kreipėsi į Tailando Karalystės kompetentingą muitinės tarnybą su prašymu patikrinti pridedamų A formos kilmės sertifikatų autentiškumą ir juose pateiktų duomenų teisingumą. Tailando Karalystės muitinės tarnyba (Užsienio prekybos departamento Importo administracijos ir kilmės sertifikatų skyrius) 2017-11-29 raštu Nr. 0307.07/1284 informavo Muitinės departamentą apie atlikto vėlesnio kilmės sertifikatų patikrinimo rezultatus, t. y. patvirtino, kad rašte išvardintus A formos kilmės sertifikatus (ginčui aktualūs yra 2, 4, 6-19 punktuose išvardinti sertifikatai, kuriuos Pareiškėjas muitinio įforminimo metu pateikė preferencinei Tailando kilmei pagrįsti (Patikrinimo ataskaitos 1 lentelė)) tikrai išdavė Užsienio prekybos departamentas, tačiau eksportuotojas „S1“ per nustatytą laikotarpį neįrodė, kad sankcionuotos siuntos buvo kilusios iš Tailando pagal lengvatinio muitų režimo taikymo sąlygas. Todėl Tailando Karalystės muitinės tarnyba negali pripažinti, kad prekės, išvardytos pirmiau nurodytuose A formos kilmės sertifikatuose, gali būti laikomos turinčiomis Tailando kilmę.

Kaip nurodyta LVAT 2017-03-20 sprendime administracinėje byloje Nr. A-352-556/2017, vadovaujantis BMKĮN 97t str. 5 dalimi, atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus nacionalinės muitinės įstaigos galėtų remdamosi aplinkybe, jog atsakymas BMKĮN nustatytais terminais nebuvo pateiktas arba iš pateikto atsakymo nėra galima nustatyti prekių kilmės (nėra pašalinamos valstybės narės muitinės įstaigai kilusios abejonės) (analogiškos teisinės pasekmės nustatytos ir nuo 2016-05-01 įsigaliojusiose Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo taisyklėse (2015-05-24 Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 110 str.).

Komisija, įvertinusi aukščiau minėtus LVAT 2017-03-20 sprendime administracinėje byloje Nr. A-352-556/2017 išdėstytus motyvus dėl Pareiškėjo skundo grąžinimo Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo ir Tailando Karalystės muitinės tarnybos 2017-11-29 raštu Nr. 0307.07/1284 pateiktą informaciją dėl negalimumo patvirtinti ginčo prekių kilmės, taip pat atsižvelgdama į sprendimo nustatomojoje dalyje nurodytą aktualią ESTT praktiką dėl importuotojo (apmokestinamojo asmens) pareigų ir atsakomybės, pateikus A formos kilmės sertifikatus lengvatinei kilmei pagal Europos Sąjungos vienašališkai nustatytą bendrųjų tarifų lengvatų sistemą pagrįsti (ESTT 2012-11-08 sprendimo byloje C-438/11 30, 33, 36, 38–40 punktai) bei BMKĮN 199 str. nuostatas dėl deklaranto atsakomybės, pateikus deklaraciją, daro išvadą, jog Muitinės departamentas pagrįstai nesivadovavo Pareiškėjo pateiktais A formos kilmės sertifikatais, nepripažino ginčo prekėms lengvatinės Tailando Karalystės kilmės ir netaikė lengvatinio 0 proc. muitų tarifo.

Dėl nustatytos Kinijos Liaudies Respublikos prekių kilmės

Komisija, išanalizavusi ginčo šalių pozicijas ir pateiktus įrodymus, konstatuoja, jog OLAF pareigūnų kartu su Tailando muitinės pareigūnais vietoje atliktas patikrinimas ir jo metu nustatyti faktai leidžia pagrįstai teigti, kad ginčo prekės yra Kinijos Liaudies Respublikos kilmės, todėl papildomai mokėtinas antidempingo muitas Pareiškėjui buvo apskaičiuotas pagrįstai.

Primintina, jog pagal ginčo importo deklaracijų įforminimo metu galiojusio BMK 23 straipsnio 1 dalį prekėmis, kilusiomis iš tam tikros šalies, laikomos prekės, visiškai išgautos arba pagamintos tik toje šalyje. Pagal BMK 24 straipsnį jeigu prekės buvo gaminamos ne vienoje šalyje, jos laikomos kilusiomis iš tos šalies, kurioje buvo atliekamas baigiamasis, svarbus, ekonomiškai pagrįstas jų perdirbimo arba apdorojimo procesas tam tikslui įrengtoje įmonėje, o šio proceso metu buvo pagamintas naujas produktas arba atliktas svarbus to produkto gamybos etapas.

Konkrečiai dėl Pareiškėjo importuotų plieninių tvirtinimo detalių OLAF galutinėje ataskaitoje (OF/2010/0950/B1; toliau – Galutinė ataskaita), remiantis BMKĮN 13A priedu, nurodyta, jog plieninėms tvirtinimo detalėms taikoma lengvatinės kilmės taisyklė – „*gamyba iš bet*

kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų“ (žr. Galutinės ataskaitos 1.2 punktas; BMKIN 13 A priedo II dalies Suderintos sistemos 73 skirsnyje klasifikuojamų produktų apdorojimo ir perdirbimo operacijas, kuriomis kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas). Taigi, kaip nurodyta ir Galutinėje ataskaitoje, produktų, anksčiau importuotų iš Kinijos Liaudies Respublikos, persiuntimas per Tailandą, produktams lengvatinės Tailando kilmės nesuteikia.

Pareiškėjo patikrinimo metu, remiantis OLAF misijos Tailande ataskaita (2014-04-01 raštas Nr. THOR (2014)8967) bei pateikta tyrimo medžiaga, šios ataskaitos 4.12 priede (ANNEX 4.12) buvo pateikti Tailando įmonės „S1“ tvirtinimo detalių importo ir eksporto sąrašai, gauti iš Tailando Karalystės Užsienio prekybos departamento. Tailando Karalystės muitinės sudarytame dokumente buvo susietos konkrečios prekių siuntos, t. y. išvardijamos Kinijos Liaudies Respublikos eksportuotojo išrašytos sąskaitos, importo į Tailando Karalystę muitinės deklaracijos, įmonės „S1“ išrašytos sąskaitos, eksporto iš Tailando Karalystės į Lietuvos Respubliką deklaracijos, importo į Lietuvos Respublikos muitinės deklaracijos, kilmės sertifikatai, taip pat nurodomos minėtų dokumentų datos bei numeriai. Be to, yra informacija ir apie importuotų prekių kiekį, vertę ir svorį. Iš pateiktų duomenų matyti, kad iš Kinijos į Tailandą importuotos prekės buvo deklaruotos kaip Kinijos kilmės prekės, tačiau šioms prekių siuntoms įforminus eksporto iš Tailando į Lietuvą deklaracijas jau buvo deklaruota Tailando kilmė (žr. Patikrinimo ataskaitos 1 priedą).

Patikrinimo ataskaitoje, remiantis OLAF pateikta tyrimo medžiaga, nurodyta, jog nuo 2009 m. vasario mėn., iš karto po antidempingo priemonių Kinijos kilmės tvirtinimo detalėms įvedimo, Tailando įmonė „S1“ į Tailande esantį sandėlį „B1“ importavo tvirtinimo detales, pagamintas Kinijoje, kurias po trumpo saugojimo sandėlyje eksportavo į ES, klaidingai nurodydama Tailando prekių kilmę.

Iš OLAF galutinės ataskaitos matyti, jog vienos iš kelių vykdytų OLAF misijų į Tailandą metu (2013-10-12–2013-10-19) misijos tikslas buvo kartu su Tailando muitinės pareigūnais apsilankyti, be kita ko, „S1“ įmonėje, *B1* sandėlyje ir gauti įrodymus (dokumentus), susijusius su „S1“ iš Kinijos importuotomis siuntomis ir jų perekspertavimu į ES) buvo nustatyta, kad kompetentingi *B1* sandėlio atstovai dar kartą patvirtino, jog visų plieninių tvirtinimo detalių siuntų, kurias per *B1* sandėlį importavo / perekspertavo „S1“ kilmės šalis buvo Kinija ir sandėlyje jos niekaip nebuvo apdorotos (Galutinės ataskaitos 2.3.3 punktas).

Galutinėje ataskaitoje prieita išvados, kad konkrečių plieninių detalių, kurių kilmės šalis yra Kinijos Liaudies Respublikos, importui taikomo standartinio maito mokesčio ir antidempingo maito buvo išvengta netinkamai deklaruojant lengvatinę ir nelengvatinę produktų kilmę iš Tailando. OLAF ir Tailando valdžios institucijų nustatyti faktai atskleidžia, kad tvirtinimo detalės nebuvo nei pagamintos, nei pakankamai apdorotos ar perdirbtos Tailande, ir todėl jos neatitinka lengvatinės kilmės kriterijaus. Tvirtinimo detalės iš Kinijos buvo tiesiog persiūstos per *Laem Chabang* uosto sandėlius ir *B1* sandėlį. Kadangi Tailande nebuvo vykdoma jokia gamybinė veikla, tariami Tailando gamintojai / eksportuotojai, kreipdamiesi dėl A formos kilmės sertifikatų išdavimo, pateikė neteisingus faktus, teigdami, kad į ES eksportuojamos tvirtinimo detalės buvo lengvatinės Tailando kilmės, t. y. buvo pakankamai apdorotos ar perdirbtos pagal Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93 76 straipsnį.

Komisija, išanalizavusi byloje pateiktus duomenis, daro išvadą, jog OLAF parengtoje ataskaitoje nurodyti ir prie jos pateiktų dokumentų duomenys leidžia vienareikšmiškai tvirtinti, kad Pareiškėjo iš Tailando importuotos tvirtinimo detalės yra įvežtos iš Kinijos kaip Kinijos kilmės prekės, jos Tailande nebuvo nei pagamintos, nei pakankamai apdorotos ar perdirbtos, OLAF pateikti duomenys yra nuoseklūs ir neprieštaringi, tyrimo metu OLAF pareigūnai glaudžiai bendradarbiavo su Tailando kompetentingomis institucijomis (tiek Užsienio prekybos departamentu, tiek Tailando muitinės *Laem Chabang Port* muitinės padalinio pareigūnais, tiek kompetentingais *B1* sandėlio atstovais), todėl Muitinės departamentas tinkamai įvykdė MAĮ 67 str. 1 dalyje įtvirtintą pareigą pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas, t. y. pagrįstai pripažino Pareiškėjo importuotas tvirtinimo detales Kinijos kilmės ir papildomai apskaičiavo mokėtiną antidempingo maitą.

Pareiškėjas skunde nurodė, jog Muitinės departamentas tik pakartotinio patikrinimo metu, t. y. praėjus ketveriems–šešeriems metams nuo sandorių sudarymo kreipėsi į Tailando kompetentingą instituciją dėl A formos kilmės sertifikatų autentiškumo bei duomenų teisingumo, todėl toks pavėluotas įrodymų rinkimas nepaneigia Pareiškėjo deklaruotos Tailando kilmės. Komisija, vertindama šiuos skundo argumentus, pažymi, jog Tailando kompetentingos institucijos 2017 m. pateiktas atsakymas į Muitinės departamento paklausimą tik patvirtino nuo pat 2013 metų vykdyto OLAF tyrimo rezultatus, kad Tailando įmonė „S1“ Pareiškėjui tiekta tvirtinimo detales importavo iš Kinijos ir niekaip jų neapdorėjusi bei neperdirbusi persiuntė jas Pareiškėjui, klaidingai deklaruodama Tailando kilmę. Taigi tos pačios aplinkybės, reikšmingos ginčo prekių kilmei nustatyti, OLAF pareigūnų buvo tirtos ir be Muitinės departamento atskiro kreipimosi į Tailando kompetentingą instituciją. Kaip minėta aukščiau, OLAF misijų tikslas ir buvo nustatyti tikrąją iš Tailando į ES importuojamų prekių (iš jų ir ginčo prekių, kurias Pareiškėjas įsigijo iš „S1“) kilmę. Todėl Pareiškėjo teiginiai, jog Muitinės departamentui patikrinimo metu kreipusis į Tailando kompetentingą instituciją, galimai būtų gauti visi įrodymai, patvirtinantys prekių Tailando kilmę, yra paneigti byloje surinktais įrodymais.

Pareiškėjas savo skunde akcentuoja ir tai, kad Tailando Užsienio prekybos departamentas patvirtino, jog prekių kilmės sertifikatai išduoti kompetentingos institucijos, o tai reiškia, kad jie yra autentiški. Dėl šių Pareiškėjo motyvų Komisija nurodo, jog OLAF Galutinėje ataskaitoje nurodyta, jog „S1“ išduoti autentiški A formos kilmės sertifikatai, pateikti importo į ES metu, buvo neteisingi ir todėl yra negaliojantys. Šiuos sertifikatus Tailando užsienio prekybos departamentas išdavė sąžiningai, remdamasis neteisingais eksportuotojų pateiktais faktais. Tailando užsienio prekybos departamentas nežinojo ir negalėjo žinoti apie tai, kad prekės neatitinka kilmės kriterijaus (Galutinės ataskaitos 4.1 punktas). Be to, kaip jau minėta aukščiau, Tailando Karalystės muitinės tarnyba 2017-11-29 raštu Nr. 0307.07/1284 informavo Muitinės departamentą, jog eksportuotojas „S1“ per nustatytą laikotarpį neįrodė, kad sankcionuotos siuntos buvo kilusios iš Tailando pagal lengvatinio muitų režimo taikymo sąlygas.

Pareiškėjas savo skunde taip pat remiasi BMK 220 str. 2 d. b punktu, pagal kurį paskesnis skolą muitinei sudarančios sumos įtraukimas į apskaitą neatliekamas, jeigu teisiškai privaloma sumokėti maito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu. Pareiškėjas nurodo, jog elgėsi sąžiningai, dėjo visas įmanomas pastangas, siekdamas apsisaugoti nuo ateityje galimai kiliančių mokesčių prievolių.

Dėl šių Pareiškėjo argumentų Komisija nurodo, jog 2017-03-16 sprendime byloje C-47/16 ESTT konstatavo, kad BMK 220 str. 2 dalies b punkto tikslas – apsaugoti apmokestinamojo asmens teisėtus lūkesčius, kiek tai susiję su visos informacijos, pateiktos sprendime išieškoti maitus arba jų neišieškoti, pagrįstumu. Importuotojas gali veiksmingai remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą ir pasinaudoti joje numatyta išieškojimo išleidus prekes išimtimi tik tuo atveju, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirmiausia maitai turi būti nesurinkti dėl pačių kompetentingų institucijų klaidos, antra, jų padarytos klaidos turi būti protingai neįmanoma nustatyti sąžiningai veikiančiam apmokestinamajam asmeniui ir galiausiai pastarasis turi būti laikęsis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su jo muitinės deklaracija. Šios sąlygos iš esmės paskirsto riziką, kylančią dėl muitinės deklaracijoje padarytų klaidų ar pažeidimų, atsižvelgiant į kiekvieno dalyvio, t. y. eksporto valstybės ir importo valstybės kompetentingų institucijų, eksportuotojo ir importuotojo elgesį ir rūpestingumą (23–25 punktai). Dėl pirmosios sąlygos ESTT yra nurodęs, jog BMK 220 str. 2 dalies b punkto trečios pastraipos negalima aiškinti taip, kad tai, jog eksporto valstybės muitinė išdavė neteisingus A formos kilmės sertifikatus, yra „pačios“ muitinės padaryta klaida, jeigu šie sertifikatai buvo išduoti remiantis neteisingais eksportuotojo pateiktais faktais, nebent, be kita ko, akivaizdu, kad muitinė žinojo ar turėjo žinoti, jog prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų (29 punktas). Taigi, importuotojas negali remtis teisėtais lūkesčiais ir taip išvengti maitų išieškojimo išleidus prekes, jeigu eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą dėl eksportuotojo kaltės (46 punktas). Dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo šiuo

klausimu ESTT sprendime nurodyta, jog iš principo importo valstybės muitinė, ketinanti atlikti muitų išieškojimą išleidus prekes, turi įrodyti, kad eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą, nes eksportuotojas pateikė klaidingus faktus. Vis dėlto, jeigu dėl eksportuotojo nerūpestingumo importo valstybės muitinė negali to įrodyti, pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas išduotas pagal teisingus eksportuotojo pateiktus faktus, tenka importuotojui (47 punktas). Jeigu OLAF pranešime yra reikšmingos informacijos, juo galima remtis, siekiant nustatyti, ar įvykdytos sąlygos, kurioms esant importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal BMK 220 straipsnio 2 dalies b punktą. Tačiau jeigu tokiam pranešime pateiktas tik bendras nagrinėjamos situacijos aprašymas, vien to nepakanka, siekiant nustatyti, ar šios sąlygos įvykdytos visais aspektais, visų pirma kiek tai susiję su eksportuotojo elgesiu.

Komisija, atsižvelgdama į Tailando muitinės surinktos ir OLAF pareigūnams perduotos informacijos apie tvirtinimo detalių siuntų iš Kinijos judėjimo iki Tailando ir ES šalių, tarp jų – Lietuvos grandinę (kaip minėta aukščiau, OLAF pateikta informacija leidžia identifikuoti visas Pareiškėjo importuotų prekių, kurioms buvo pateikti A formos kilmės sertifikatai, nurodyti Patikrinimo ataskaitos 1 lentelėje, siuntas) ir aplinkybes (siuntų gabenimas vyko per muitinės sandėlius, kuriuose prekės niekaip nebuvo apdorotos ar perdirbtos, tik perkrautos į naujus kontenerius; Pareiškėjo importuotų prekių atžvilgiu šias aplinkybes patvirtino kompetentingi *B*/sandėlio atstovai) daro išvadą, jog byloje yra pakankamai aiškiai nustatyta, kad kilmės sertifikatai buvo išduoti pagal eksportuotojo „S1“ pateiktą neteisingą informaciją. Kaip minėta aukščiau, importuotojas negali remtis teisėtais lūkesčiais ir taip išvengti muitų išieškojimo išleidus prekes, jeigu eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą dėl eksportuotojo kaltės.

Komisija, atsižvelgdama į OLAF atlikto tyrimo metu nustatytus faktus, t. y. jog kilmės sertifikatai buvo išduoti pagal eksportuotojo „S1“ pateiktą neteisingą informaciją, taip pat atsižvelgdama į ESTT praktiką dėl importuotojui tenkančios įprastos verslo rizikos, susijusios su prekyba prekėmis iš valstybės, kuriai taikomos tarifų lengvatos, konstatuoja, jog muitinė, atlikusi tikrinimą po prekių išleidimo ir nustatiusi, jog importo mokesčiai buvo apskaičiuoti remiantis neteisinga informacija apie prekių kilmę bei atitinkamai perskaičiavusi Pareiškėjui mokėtinus importo mokesčius, nepažeidė Pareiškėjo teisėtų lūkesčių.

Pareiškėjas, vadovaudamasis teisingumo ir protingumo principais, Komisijos posėdžio metu išdėstė prašymą atleisti nuo apskaičiuotų ir sumokėtų (pateikta 2014-07-28 mokėjimo pavedimo kopija) delspinigių, akcentuodamas, jog delspinigius Pareiškėjas sumokėjo, siekdamas, kad būtų panaikintas Pareiškėjui priklausančiam turtui uždėtas areštas. Savo ruožtu Muitinės departamento atstovas nurodė, jog toks atleidimas nėra galimas, kadangi MAĮ 100 str. 1 dalyje yra aiškiai išdėstyta sąlyga, jog mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas tik nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies.

Pagal MAĮ 100 str. 1 dalies nuostatas ir Taisyklių 1 punktą mokesčių mokėtojas gali būti atleistas nuo apskaičiuotų, bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies mokėjimo, jeigu egzistuoja šioje dalyje nurodytas pagrindas, t. y. egzistuoja MAĮ 100 str. 1 d. 2 punkte (141 str. 1 dalyje) ir 3 punkte (šis punktas taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims) nurodyti pagrindai.

Įvertinusi mokestinės bylos medžiagą, Pareiškėjo ir Muitinės departamento pozicijas ginčo klausimu, Komisija nurodo, jog teisėkūros subjektai atleidimą nuo delspinigių sieja su viena sąlyga – mokesčių mokėtojas turi būti nesumokėjęs delspinigių ar jų dalies arba delspinigiai turi būti neišieškoti, kitaip sakant, mokestinė prievolė sumokėti delspinigius turi būti nepasibaigusi. Tokios pozicijos savo praktikoje laikosi ir LVAT (pavyzdžiui, 2011-11-17 nutartis adm. byloje. Nr. A-556-2918/2011).

MAĮ 93 straipsnis numato, kad mokestinė prievolė (mokesčio įstatymo pagrindu atsirandanti mokesčių mokėtojo pareiga teisingai apskaičiuoti mokestį, laiku sumokėti mokestį bei su juo susijusias sumas į biudžetą ir vykdyti pareigas, susijusias su mokesčių apskaičiavimu ir sumokėjimu (MAĮ 2 str. 20 dalis)) pasibaigia, kai: įvykdoma mokestinė prievolė (1 punktas). Pagal MAĮ 82

straipsnio nuostatas mokestinė prievolė įvykdoma mokesčio ir su juo susijusių sumų sumokėjimu (1 punktas).

Iš šiame ginče nustatytų aplinkybių matyti, kad Pareiškėjas prašymą atleisti jį nuo delspinigių pateikė jau po to, kai mokestinė prievolė sumokėti šiuos delspinigius pagal aukščiau nurodytas MAĮ nuostatas jau buvo pasibaigusi, jų sumokėjimu į biudžetą. Taigi, nebesant prašymo, dėl kurio turėtų būti priimamas sprendimas, dalyko (PVM delspinigių), nėra ir teisinės galimybės atleisti Pareiškėją nuo ginčo delspinigių mokėjimo.

Kita vertus, byloje nėra duomenų, kad Pareiškėjas būtų apskundęs kaip neteisėtą ar nepagrįstą Kauno TM 2014-05-15 sprendimą Nr. 3932 areštuoti Pareiškėjo turtą, o gavęs Patikrinimo ataskaitą, Kauno TM Mokesčių apskaitos ir išieškojimo skyriaus pranešimą apie Patikrinimo ataskaita apskaičiuotų mokesčių ir su jais susijusių sumų įtraukimą į apskaitą bei įpareigojimą per 10 dienų nuo pranešimo įteikimo dienos įvykdyti mokestinę prievolę, prieš įvykdydamas mokestinę prievolę, turėjo galimybę pateikti prašymą atleisti nuo apskaičiuotų PVM delspinigių, tačiau ja nepasinaudojo. Tokiomis aplinkybėmis nėra pagrindo teigti, jog MAĮ 100 str.1 dalyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, t. y. nebuvimas teisinės galimybės atleisti nuo sumokėtų delspinigių pažeidžia teisingumo bei protingumo kriterijus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Muitinės departamento prie Finansų ministerijos 2018-01-24 sprendimą Nr. 1A-26.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė